

UCHWAŁA NR XXXI/178/2017
RADY GMINY DOMANICE
z dnia 18 grudnia 2017 roku

*w sprawie przyjęcia: Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
dla gminy Domanice na lata 2018 – 2022*

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz.1875) oraz art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882)

Rada Gminy Domanice uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Domanice na lata 2018 – 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Domanice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Halina Koto
Halina Koto

Załącznik do
Uchwały Nr XXXI/178/2017
Rady Gminy Domanice
z dnia 18.12.2017 r.

**PROGRAM OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO DLA GMINY DOMANICE
NA LATA 2018 – 2022**

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla gminy Domanice na lata 2018 – 2022 jest:

- 1) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769z późn. zm.),
- 3) ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875),
- 4) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz.1638 z późn. zm.).

„Uznając, że zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa” została przyjęta ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, która wskazuje między innymi organy administracji samorządowej jako odpowiedzialne za zapewnienie ochrony zdrowia psychicznego. Powyższy dokument określa, iż w przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie na realizacji promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym oraz zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego.

Termin zdrowia psychicznego posiada wiele określeń. Najogólniej można powiedzieć, iż jest to dobry stan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. To harmonia w sferze osobowości, w funkcjonowaniu w środowisku społecznym, to dobre samopoczucie, zdolność do pracy i działalności społecznej. Światowa Organizacja Zdrowia określa zdrowie psychiczne jako „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz może wnieść wkład w życie danej wspólnoty”. Dlatego tak pojmowane zdrowie psychiczne ma ogromne znaczenie zarówno dla jednostki jak i dla całych społeczeństw. Rzutuje to bowiem na przebieg naszego życia, rozwój osobisty, pełnienie ról społecznych w rodzinie, szkole i pracy. Wpływa na umiejętności radzenia sobie z emocjami, na nasze dążenia i sposób postępowania także na nasze szczęście, poczucie radości życia, samoakceptację i akceptację przez innych. Zatem osoba zdrowa psychicznie to osoba,

która sprawnie funkcjonuje na co dzień, jest zdolna do działania, potrafi sobie radzić z trudnościami, utrzymuje poprawne stosunki międzyludzkie, akceptuje to co przynosi los, potrafi podejmować decyzję. Zdrowie psychiczne oznacza brak objawów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Bywa także określana jako harmonia w obrębie struktury osobowości, harmonia ze środowiskiem społecznym, dobre samopoczucie, zdolność pracy, miłości i działalności twórczej.

Ochrona zdrowia psychicznego może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną.

II. DIAGNOZA

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- 1) chore psychicznie,
- 2) upośledzone umysłowo,
- 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W gminie Domanice opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej i ambulatoryjnej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne. Gmina Domanice nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Obecnie nie ma rejonizacji i pacjent może leczyć się w dowolnej placówce na terenie kraju. Pacjenci najczęściej kierowani są do placówek funkcjonujących na terenie powiatu siedleckiego. Placówki oświatowe prowadzą działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmując m.in. działania profilaktyczne poprzez udział w różnego rodzaju programach. Zadania Gminy w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach w sposób następujący:

- 1) pomoc materialna, poradnictwo dla osób i rodzin z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) wizyty w środowisku pracownika socjalnego, pielęgniarki środowiskowej i w uzasadnionych przypadkach lekarza psychiatry i lekarza rodzinnego u osób z zaburzeniami psychicznymi.

Od czerwca 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na chwilę obecną jedna osoba jest objęta takimi usługami. Osoby z zaburzeniami psychicznymi są również objęte pomocą finansową ośrodka. W b.r. wsparciem finansowym objęto 4 osoby. Osoby, które wymagają całodobowej opieki są umieszczane w domach pomocy społecznej. W 2017 r. dwie osoby skierowano do domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Na terenie gminy Domanice prowadzone jest poradnictwo dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, medyczne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne, realizowane przez Urząd Gminy w Domanicach i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach.

III. CELE, ZADANIA I DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU

<i>Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym</i>			
Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy i partnerzy	Termin realizacji
1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.	1. Opracowanie materiałów informacyjno - edukacyjnych na temat ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.	Wszyscy realizatorzy programu i partnerzy	2018 – 2022
	2. Organizowanie w szkołach prelekcji i pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego.	Placówki oświatowe we współpracy z placówką służby zdrowia	2018 – 2022
	3. Podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczanie plakatów oraz ulotek w miejscach ogólnie dostępnych.	Wszyscy realizatorzy programu i partnerzy	2018 – 2022
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym	1. Wczesna identyfikacja zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży, kierowanie na badania do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Poradni	Placówki Oświatowe we współpracy z placówkami służby zdrowia	2018 – 2022

	Zdrowia Psychicznego		
	2. Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi. Otwarcie punktu konsultacyjno – informacyjnego	Wszyscy realizatorzy programu i partnerzy, Punkt konsultacyjno - informacyjny	2018 – 2022
	3. Finansowanie konsultacji lekarskich psychologa i psychiatry / opinie dla potrzeb sądowych/ osób objętych postępowaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018 – 2022
3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi	1. Organizowanie zajęć, które mają na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej.	Warsztat Terapii zajęciowej w Skórcu	2018 – 2022
	2. Poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu psychicznego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Lekarz rodzinny	2018 – 2022
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu społecznego	1. Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniające bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny	2018 – 2022
	2. Prowadzenie poradnictwa dla ofiar przemocy	Wszyscy realizatorzy programu i partnerzy	2018 – 2022
<i>Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym</i>			
1. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego	1. Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domanicach ze służbami opieki psychiatrycznej oraz	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach	2018 – 2022

	lekarzem rodzinnym	Służba zdrowia	
	2. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach	2018 – 2022
	3. Zapewnienie niezbędnych potrzeb bytowych, pomoc finansowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach	2018 – 2022
2. Aktywizacja osób z zaburzeniami psychicznymi	1. Organizowanie zajęć, które mają na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej.	Wszyscy realizatorzy programu i partnerzy	2018 – 2022
	2. Upowszechnianie informacji o programach aktywizacji zawodowej kierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach, Powiatowy Urząd Pracy	2018 – 2022
	3. Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w celu kontaktu z pośrednikiem pracy w celu organizacji poradnictwa zawodowego, szkoleń oraz przedstawienia ofert pracy znajdujących się w rejestrach urzędu.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach, Powiatowy Urząd Pracy	2018 – 2022
3. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy	1. Kierowanie osób do orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, kierowanie do Domów Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach	2018 – 2022
	2. Kierowanie do Warsztatów Terapii Zajęciowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach	2018 – 2022

	3. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Wójt Gminy	2018 – 2022
	4. Podawanie bieżących informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy i powiatu.	Wójt Gminy	2018 – 2022

IV. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Realizatorami i partnerami w realizacji programu są:

- 1) Urząd Gminy Domanice, Wójt Gminy Domanice,
- 2) Placówki Oświatowe Gminy Domanice,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domanicach,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Domanicach,
- 5) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „CENTRUM” w Domanicach – Kolonii,
- 6) Zespół Interdyscyplinarny powołany ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 7) Policja,
- 8) inne podmioty na bazie podjętej współpracy działające w obszarze ochrony zdrowia psychicznego.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłami finansowania programu są:

- 1) środki budżetu gminy,
- 2) środki Narodowego Funduszu Zdrowia w ramach zawartych kontraktów,
- 3) środki własne realizatorów programu.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że efektem realizacji niniejszego Programu będzie wzrost wiedzy społeczności lokalnej na temat zdrowia psychicznego, co korzystnie wpłynie na postawy mieszkańców Gminy Domanice wobec osób z zaburzeniami psychicznymi i przyczyni się do ich lepszego zrozumienia i akceptacji. Natomiast samym osobom z zaburzeniami psychicznymi poprawi się standard życia między innymi poprzez wzrost umiejętności radzenia sobie w trudnych

sytuacjach życiowych i łatwiejszy dostęp do świadczeń psychiatrycznych i wsparcia środowiskowego.

VII. ZAGROŻENIA DLA REALIZACJI DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE

Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w programie:

- 1) niewystarczająca ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu,
- 2) niewystarczające kontrakty z NFZ,
- 3) brak profesjonalistów, organizacji pozarządowych chętnych do współpracy w realizacji programu,
- 4) trudności w pozyskaniu materiałów do realizacji Programu,
- 5) brak współpracy ze strony osób zagrożonych chorobą psychiczną.

VIII. MONITORING

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2022 r. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt. Bieżącą koordynację Programu powierza się pracownikowi Urzędu Gminy w Domanicach. Koordynacja Programu służy m.in. sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz czy osiągnięto zakładane rezultaty. W ramach procesu koordynacji uzyskana zostanie również informacja czy i w jakim obszarze program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmian postawionych celów. Koordynacja będzie odbywała się na bieżąco, na zakończenie trwania programu sporządzone zostanie sprawozdanie z realizacji Programu i przedłożone Wójtowi do dnia 31 marca 2022 r. na zakończenie programu.

IX. PODSUMOWANIE

Osoby z zaburzeniami psychicznymi są szczególnie zagrożone ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym. Z powodu specyfiki swojego schorzenia mają one ogromne trudności w samodzielnym funkcjonowaniu społecznym oraz integracji społecznej. Taka sytuacja powoduje spadek aktywności społecznej, pogłębiającą się izolacją społeczną, wzrost uzależnienia od opiekunów, a w rezultacie obniżenie jakości życia tych osób. Osoby z zaburzeniami psychicznymi są bardzo często spychane na margines życia społecznego, bywają szykanowane, wyśmiewane i nieakceptowane przez ludzi z otoczenia, a nawet swoich bliskich. Podejmowane działania pozwolą zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych i innych form opieki w środowisku rodzinnym. Osiągnięte to dzięki rozwojowi ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz zwiększeniu dostępności do różnorodnych form wsparcia udzielanego osobom z zaburzeniami psychicznymi.